

Tallinna Kopli Ametikool
 Kutsekeskhariduse õppekava „Puukäsitöö“

MOODULITE RAKENDUSKAVA VALIKÕPINGUD							
Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht (EKAP)				Õpetajad	
1	Nahatöö põhialused	5				T.Piisang	
		Tunde	Teooria	Pr.töö	Praktika		Is. töö
		130	20	82	0		28
Nõuded mooduli alustamiseks	puuduvad						
Mooduli eesmärk	Õpetusega taotletakse, et õpilane omab lühiülevaadet nahkkäsitöö materjalidest, nahkkäsitöö tehnoloogiast ja töövahenditest ning valmistab tööjuhendi või näidise alusel nahast erinevaid lihtsalõikelisi esemeid järgides tööohutuse nõudeid.						
Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid						
1. omab lühiülevaadet ning mõistab nahatöös kasutatavaid tehnoloogiaid, materjale,	<ul style="list-style-type: none"> nimetab ülesande alusel erinevaid nahamaterjali kasutamise valdkondi, toob näiteid kasutusala kohta eristab naha dekoreerimise tehnikaid ja selgitab erinevusi 						

dekoreerimisvõimalusi.	
2. teab nahast väikeesemete valmistamiseks sobivaid nahamaterjale ja abimaterjale, nende omadusi, nõuetekohaseid hoiustamise tingimusi.	<ul style="list-style-type: none"> • nimetab ülesande alusel erinevate nahast väikeesemete valmistamiseks sobivaid naha-, abi- ja kinnutusmaterjale ning kirjeldab nende omadusi. • selgitab ülesande alusel nahast väikeesemete valmistamiseks sobivate nahamaterjalide hoiustamise tingimusi.
3. planeerib tööde teostamise järjekorra tulenevalt erinevate nahast väikeesemete valmistamise tehnoloogiatest, valib vajalikud töövahendid ja materjalid.	<ul style="list-style-type: none"> • koostab ülesande alusel tööde järjekorra, selgitab töö planeerimise vajadust
4. valmistab tööprotsessist lähtuvalt ette ergonoomilise ja ohutu töökoha koos töövahendite, seadmete ja materjalidega.	<ul style="list-style-type: none"> • valmistab tööjuhendi alusel ette ergonoomilise ja ohutu töökoha koos vajalike materjalide ja töövahenditega. • demonstreerib ülesande alusel materjalide ettevalmistamist nahktoote valmistamiseks, selgitab tegevuse tähtsust ja mõju valmistoote kvaliteedile.
5. valmistab tööjuhendi, tööjoonise või kavandi põhjal erinevaid nahast väikeesemeid kasitades tehnoloogiast tulenevaid töövütteid ja viimistleb nõuetekohaselt, järgib tööprotsessi, säästlikku	<ul style="list-style-type: none"> • valmistab juhendi, kavandi või tööjoonise põhjaltehnoloogilist õigete töövõttega erinevaid lihtsalõikelisi nahast väikeesemeid, töötab ergonoomiliselt, ohutusnõudeid järgides. • viimistleb toote nõuetekohaselt • selgitab valmistatud toote põhjal materjali säästliku kasutamise põhimõtteid ja vajadust.

materjali kasutamist, tööhutusnõudeid, ergonoomikat ja käsitöömeistri kutse-eetika nõudeid	
Teemad, alateemad	<ol style="list-style-type: none"> 1. Nahast väikeeseme kavandi ja tööjoonise kasutamine. 2. nahast väikeesemete valmistamiseks sobivad naha-, abi- ja kinnitusmaterjalid. 3. tööde järjekord tulenevalt erinevate nahast väikeesemete valmistamise tehnoloogiast. 4. Vajalike materjalide ja töövahendite valik. 5. Ergonoomilise ja ohutu töökoha ettevalmistamine.
sh iseseisev töö	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kohandab tööjoonised ja lõiked vastavalt etteantud ülesandele (ÕV 5) 2. Lõpetab ja viimistleb tööd vastavalt juhendile (ÕV 5)
sh praktika	puudub
Õppemeetodid	Praktilised harjutused, interaktiivne loeng, õppekäik.
Hindamine	Moodulit hinnatakse mitteeristavalt põhimõttel arvestatud („A“)
Hindamisülesanded	<ol style="list-style-type: none"> 1. Koostab juhendi põhjal ülevaate nahamaterjali kasutamise valdkonadest, toob näiteid kasutusala kohta kasutab selleks erinevaid infoallikaid, vormistab ülevaate elektrooniliselt korrektses eesti keeles, kasutab erialast sõnavara. (ÕV 1) 2. Kirjeldab naha dekoreerimise tehnikaid ning nimetab ülesande alusel erinevate nahast väikeesemete valmistamiseks sobivaid naha-, abi- ja kinnutusmaterjale ning kirjeldab nende omadusi. 3. Selgitab ülesande alusel nahast väikeesemete valmistamiseks sobivate nahamaterjalide hoiustamise tingimusi. 4. Koostab juhendi abil tööjoonise, tööetappide järjekorra, valib õpetaja abiga õiged töövahendid, valmistab tööjuhendi abil lihtsalõikelise nahast väikeeseme (näit: võtmelipik, nimesilt, järjehoidja, nahast ehe) (ÕV1,2,3,4,5,) 5. Valmistab etteantud näidise põhjal karbi. Koostab juhendi abil tööjoonise ja tööetappide järjekorra, valib tööjuhendi abil vajalikud materjalid ja töövahendid, valmistab tööjuhendi abil karbi. (ÕV1,2,3,4,5) 6. Valmistab vastavalt ülesandele jaapani köite (külalisraamat, album). koostab juhendi abil tööjoonise, tööetappide järjekorra, valib vajalikud töövahendid, valmistab tööjuhendi abil köite. (ÕV1,2,3,4,5)

sh hindekriteeriumid	-
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Kokkuvõttev hinne kujuneb, kui õpilane on omandanud mooduli õpiväljundid vähemalt lävendi tasemel, sooritanud kõik hindamisülesanded, sh iseseisva töö tulemusele arvestatud („A“)
sh hindamismeetodid	
Õppematerjalid	<p>Кюльв, Э. Технология художественных изделий из кожи. Москва : Легкая и пищевая промышленность, 1982</p> <p>Grant, B. Leather braiding. Centreville: Cornell Maritime Press, 2001</p> <p>Селифанова, Л. Н. Ремонт кожгалантерейных изделий. Москва : Легкая индустрия, 1966</p> <p>Паркс, К. Кошельки и сумки : 57 оригинальных кошельков и сумочек. Москва : ЭКСМО-Пресс, 2000</p> <p>Valerie , M. The leatherworking handbook : a practical illustrated sourcebook of techniques and projects. London : Cassell Illustrated 1005</p> <p>Valerie , M. The leatherworking handbook : a practical illustrated sourcebook of techniques and projects. London : Cassell, 1994,2007</p> <p>Kirme, K., Väli, L. Nahkehistöö. Tallinn: Valgus, 1988</p>

Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht (EKAP)					Õpetajad
2	Õmblemise põhialused	5 EKAP					T.Terpitskaja
		Tunde	Audit.	Pr. töö	Praktika	Is.töö	
		130	15	100	0	15	
Nõuded mooduli alustamiseks	läbitud moodul: sissejuhatus kutseõpingutesse						

Mooduli eesmärk	õpetusega taotletakse, et õpilane õmbleb tööjuhendi või näidise alusel lihtsalõikelisi esemeid, kasutades sobivaid õmblustehnoloogiaid, -materjale, -töövahendeid ja -seadmeid, järgides käsitöömeistri kutse-eetika ja tööohutuse nõudeid ning säästlikku materjali kasutamist.
Õpiväljundid Õpilane:	Hindamiskriteeriumid
1) omab ülevaadet õmblustöö traditsioonilistest õmblustest	<ul style="list-style-type: none"> • selgitab ja eristab ülesande alusel tootenäidistel erinevaid õmblusi • eristab tootenäidistel õmblusmaterjale
2) teab ühendusõmblusi, käsi ja masinõmblusi, nende kasutusala ja töövõtteid, mõistab õmblemises kasutatavaid tingimärke, kasutab erialast sõnavara	<ul style="list-style-type: none"> • nimetab ülesande alusel liht- ja ühendusõmblusi, käsi- ja masinõmblusi, toob näiteid nende kasutamise kohta, kasutab erialast sõnavara • selgitab ülesande alusel õmbluste tehnoloogiat • demonstreerib ühendusõmbluste õmblemist • nimetab joonistelt ja lõigetelt õmblemises kasutatavaid tingimärke, selgitab kasutust, kasutab erialast sõnavara
3) teab õmblemises kasutatavaid töövahendeid ja materjale, nende omadusi ja kasutusvõimalusi tekstiilesemete valmistamisel ning materjalide varumise	<ul style="list-style-type: none"> • loetleb õmblemises kasutatavaid töövahendeid • demonstreerib õmblustöövahendite ohutut kasutamist • nimetab õmblusmaterjale ja selgitab nende omadusi • nimetab õmblemise abimaterjale ja selgitab nende omadusi • nimetab õmblusmaterjalide varumise võimalusi • selgitab õmblusmaterjalide hoiustamise nõudeid

<p>võimalusi ning hoiustamise nõudeid</p>	
<p>4) planeerib eseme või tööjoonise põhjal töö käigu ja tööülesande täitmiseks vajaliku materjalikulu, konstrueerib lihtsad lõiked, kasutab erialast sõnavara</p>	<ul style="list-style-type: none"> • valmistab tööjuhendi alusel ette töökäigu koos vajalike materjalide, töövahendite ja seadmetega, põhjendab oma valikut, kasutab erialast sõnavara • konstrueerib tööjoonise põhjal õmmeldava eseme detailide lõiked • planeerib vajaliku materjalikulu
<p>5) valmistab ette töökoha, kontrollib õmblusmasna ja õmblemise vahendite korrasolekut ja seab need töökorda, teostab õmblustöö ja viimistleb esme, kasutab erialast sõnavara</p>	<ul style="list-style-type: none"> • teeb juhendi põhjal toote valmistamiseks vajalikud eeltööd, kasutab sobivaid töövahendeid • hindab ja selgitab juhendi alusel õmblusmasina ja teiste õmblemise vahendite korrasolekut • demonstreerib ülesande alusel tööks vajalike vahendite ja seadmete kasutamist ning hooldamist, kasutab erialast sõnavara • õmbleb juhendi või tööjoonise alusel tehnoloogiliselt õigete võtetega erinevaid lihtsalõikelisi esemeid • töötab seadmete ja töövahenditega turvaliselt ja ergonoomiliselt • järgib juhendis etteantud kvaliteedinõudeid • viimistleb juhendi alusel õmmeldud eseme, arvestades kasutatud materjali kiulist koostist • selgitab valmistatud toote põhjal materjali säästliku kasutamise põhimõtteid ja vajadust.
<p>Teemad, alateemad</p>	<p>Õmblusmaterjalid ja õmblusvahendid. Abimaterjalide omadused ja kasutamine õmblustöös. Õmblusmaterjalide varumine ja hoiustamine. Tööjooniste ja lõigete kasutamine õmbluses. Tööde järjekorra planeerimine ja eeltööd. Materjalikulu arvestamine. Ergonoomilise ja ohutu töökoha ettevalmistamine.</p> <p>Õmblusseadmete töö põhimõtted ja hooldus:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Õmblusmasinate liigid, kasutusvõimalused • Õmblusmasina niidistamine, piste reguleerimine, õmblusmasina programmid, niidi ja nõela valik, nõela vahetamine, erinevate taldade ja abivahendite kasutamine (presstallad, juhtjoonlauad) • Õmblusseadmete hooldusvahendid ja hooldamine <p>Õmbluste ja pistete liigid, õmbluste kvaliteedinõuded, õmblusvigade tüübid ja nende mõju järgnevatele tööloikudele</p>

	<p>Masinõmbluste õmblemine, õiged töövõtted ja -asendid (sirged masinõmbused, erinevate laiustega masinõmbused, Figuursed masinõmbused)</p> <p>Väikedetailide õmblemine</p> <p>Nööpide ja lukuga suletavate kinniste õmblemine</p> <p>Furnituuri (nööpide, haakide, trippide, truckide) asukoha märkimine, nööpaukude, furnituuri õmblemine</p> <p>Töövahendite koti õmblemine</p> <p>Põlle õmblemine</p> <p>Sisustuspatjade õmblemine</p> <p>Dekoratiivsete elementide (nt. nahast või tekstiilist aplikatsioon, metallist või muust materjalist kaunistus) kasutamine õmblemisel.</p>
sh iseseisev töö	<p>Koostab etteantud juhiste alusel tööoperatsioonide järjestuse (4.ÕV, 2t)</p> <p>Harjutab käsitsiõmbusi (5.ÕV, 6t)</p> <p>Harjutab masinõmbusi (5.ÕV, 16t)</p> <p>Viimistleb vastavalt juhendile õmblustoote (5.ÕV, 6t)</p>
sh praktika	puudub
Õppemeetodid	Praktilised harjutused, interaktiivne loeng.
Hindamine	Moodulit hinnatakse mitteeristavalt põhimõttel arvestatud („A“)
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Kokkuvõttev hinne kujuneb, kui õpilane on omandanud mooduli õpiväljundid vähemalt lävendi tasemel, sooritanud kõik hindamisülesanded, sh iseseisva töö tulemusele arvestatud („A“)
Hinnatavad ülesanded :	<ol style="list-style-type: none"> 1. Õmbleb juhendi abil käsitsiõmbusega.Valib õiged töövahendid, ühandab detailid ja teostab äärestusõmbuse (ÕV 2) 2.Niidistab õmblusmasina vastavalt juhendile, valib õiged seadistused vastavalt etteantud materjalile ja ülesandele (pistepikkus, õmblus, jne.) (ÕV 3) 3. Õmbleb juhendi abil masinõmbusega väikeseme: <ol style="list-style-type: none"> a)tööriistakott,

	b)taskuga põll, 3)sisustuspadi (ÕV 1,2,3,4,5) <ul style="list-style-type: none"> • koostab juhendi abil tööjoonise ja töötappide järjekorra, • arvutab ülesande alusel materjalikulu, • valib tööjuhendi abil vajalikud materjalid ja töövahendid, • valmistab tööjuhendi abil lihtsalõikelise väikeeseme, • viimistleb toote juhendi alusel vormistab töö kirjaliku osa korrektselt eest keeles, kasutab erialast sõnavara
sh hindamismeetodid	Iseseisevtöö, praktilised tööd, proovitööd
Õppematerjalid	Sakk-Hännikäinen, H. Seelikud ja püksid : konstrueerimine, modelleerimine. Tallinn: Ilo, 2003 „Õmblemine“ täielik käsiraamat, 2005 Kangad, Aili Tervonen, ARGO 2006 „Õmblemine, Anu Pink, Saara Kirjastus 2003 Технология и материалы швейного производства, Г.А. Крючкова, АKADEMA 2003

Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht (EKAP)					Õpetajad
3	Polsterdustööde põhialused	5 EKAP					I.Muraljova
		Tunde	Audit.	Pr.töö	Praktika	Is.töö	
		130	40	70	0	20	

Nõuded mooduli alustamiseks	Läbitud on moodulid: valikaine Õmblemise põhialused, puutöölane tööriista- ja tehnoloogiaõpetus
Mooduli eesmärk	Õpetusega taotletakse, et õppija õmbleb mööblieseme pealse, teostab polsterdustöid ning karkassi remonti kasutades sobivaid töövõtteid ja materjale, kasutab ohutult käsitööriistu ja seadmeid
Õpiväljundid Õpilane	Hindamiskriteeriumid
1.Omab ülevaadet polsterdustöodes vajaminevatest materjalidest ja töövahenditest	<ul style="list-style-type: none"> • Nimetab polsterdustöödel enim kasutatavaid materjale tööriistu ning selgitab nende otstarvet • Kirjeldab erinevaid polsterdustöödel kasutatavaid abivahendeid ja tarvikuid. • Valib juhendi alusel vastavalt tööprotsessile õiged tööriistad ja sobilikud materjalid • Kirjeldab pealsematerjale ning võrdleb näidiste põhjal nende omadusi.
2.Õmbleb mööblieseme pealse.	<ul style="list-style-type: none"> • Kasutab juhendi alusel pealseõmblusel sobilikke tööriistu ja õmblusmasinaid järgides ohutuid töövõtteid. • Valib juhendi alusel sobiva pealsematerjali, koostab tööde järjekorra, valmistab ette töökoha. • Joonistab pealse lõike, võttes aluseks eelnevalt eemaldatud vana pealse, kannab lõike ökonoomselt materjalile, lõikab detailid välja. • Õmbleb pealise järgides ohutuid töövõtteid ja ergonoomikat. • Korrastab nõuetekohaselt töökoha.
3.Teostab polsterdustöid ja paigaldab pealse ning ehiseid	<ul style="list-style-type: none"> • Hindab juhendi alusel mööblieseme seisukorda ning korrastamise vajadust. • Valib juhendi alusel õiged tehnikad, materjalid ja töövahendid. • Valmistab ette töökoha • Koostab tööde järjekorra vastavalt etteantud juhendile • Paigaldab juhendi alusel polstri kihid. • Paigaldab juhendi alusel varem valmisõmmeldud pealse ning viimistleb selle • Paigaldab juhendi alusel ehiseid ja teab ehiste paigaldamise põhimõtteid • Töötab ohutult ja ergonoomiliselt keskkonda ja materjale säästvalt • Korrastab oma töökoha ja tööriistad vastavalt töökoja nõuetele
Teemad, alateemad	Mööblieseme seisukorra hindamine Polsterdustöös vajaminevad materjalid ja tarvikud

	<p>Tänapäevased ja ajaloolised polsterdusmaterjalid Polstrite liigid Polstrite kihid, pealsed ja nende materjalid Ehiseid ja ehiste paigaldamise põhimõtteid Pealse õmblemise tööriistad ja seadmed, ohutud töövõtteid ja ergonoomika õmblemisel Pealse lõike joonistamine vana pealse järgi Lõike kandmine materjalile, detailide väljalõikamine. Töökoha organiseerimise põhimõtted</p>
sh iseseisev töö	Nimetab ülesande põhjal, erinevaid infoallikaid kasutades, erinevaid polstrite liike, nende otstarvet ja erinevusi. ÕV 1
sh praktika	puudub
Õppemeetodid	Loeng, rühmatöö, praktiline töö, iseseisev töö
Hindamine	Moodulit hinnatakse mitteeristavalt põhimõttel arvestatud („A“)
Hindamisülesanded:	<p>Polsterdab juhendi alusel järgmised esemed (ÕV 1,2,3):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Tool 1tk 2. Tumba 1 tk 3. Tugitool 1 tk <p>Töö teostamisel hinnatakse:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Nõuetekohast töökoha ettevalmistamist. 2. Töö eesmärgist tulenevalt töövahendite ja materjali valimist. 3. Tööprotsessi õigsust, juhendite järgimist, tööde järjekorra planeerimist. 4. Tööohutuse järgimist ja kaitsevahendite kasutamist. 5. Materjali säästlikku kasutamist. 6. Polsterdatud eseme lõppviimistlust. 7. Töökoha korrastamist pärast töö lõpetamist.
sh hindekriteeriumid	-

sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Kokkuvõttev hinne kujuneb, kui õpilane on omandanud mooduli õpiväljundid vähemalt lävendi tasemel, sooritanud kõik hindamisülesanded, sh iseseisva töö tulemusele arvestatud („A“)
sh hindamismeetodid	praktiline töö, iseseisev töö
Õppematerjalid	Õpetaja konspekt „Traditsiooniline polsterdamine“ Sari Hakala, Tallinn 2003 A. Jackson, D, Day Puutöömeistri käsiraamat, 2006, Tallinn A. Viires „Eesti rahvapärane puutööndus“, Tallinn 2006 T. Võts „Talutoa sisustus“, Tallinn 1984 Õppevideod: „Polsterdustööd“ ; „Mööbli disain“ ; „Mööbli restaureerimine“

Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht (EKAP)					Õpetajad
4	Metallehistöö põhialused	5					V.Lillemets
		Tunde	Teooria	Pr.töö	Praktika	Is. töö	
		130	10	100	0	20	
Nõuded mooduli alustamiseks	puuduvad						
Mooduli eesmärk	Õpetusega taotletakse, et õppija omandab algteadmised värviliste metallide terminoloogiast, töötlemise tehnikatest, õigetest töövõtetest ja tööasenditest, abimaterjalide tundmisest ja kasutamisest, dekoreerimis ja viimistlusvõimalustest, valmistab lihtsamaid metallesemeid toetudes nende teamistele.						
Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid						

<p>1. Omab ülevaadet metallesemete valmistamisest, kasutamise võimalustest, kasutab erialast sõnavara.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Etteantud ülesande alusel kogub metallesemete valmistamisest ja kasutamise võimalustest materjali internetist, demonstreerib • Nimetab metalle näidiste põhjal, kasutab erialast sõnavara
<p>2. Loob lihtsaid metallesemeid järgides kavandatava toote mõõte, proportsioone ja funktsionaalsust, koostab tööjooniseid nende jaoks.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • kavandab näidiste ja ülesande järgi metallesemeid • koostab õpetaja abiga tööjoonise
<p>3. Loob lihtsaid metallesemeid lehtmaterjalist, traadist</p>	<ul style="list-style-type: none"> • valib ja ettevalmistab materjali lähtudest ülesannest, põhjendab oma valikuid • märgib materjalile detailide piirid, leiab ökonoomseima variandi • saab ja lõikab lehtmaterjali jälgides ohutusnõudeid metallidega töötamisel • punub traadist lähtuvalt ülesandest erinevaid kette
<p>4. Tunneb ja kasutab metallide ühendusviise</p>	<ul style="list-style-type: none"> • kirjeldab metallidetailide ühendamise viise • valib detailide ühenduse viisi lähtudest valmistatava eseme omapärasest ja teostab selle, põhjendab oma valikuid
<p>5. Teab metallesemete viimistlusvõtteid, tunneb dekoreerimisviise ja teostab neid</p>	<ul style="list-style-type: none"> • loetleb metallesemete dekoreerimise viise, tunneb neid näidiste järgi • valib vastavalt ülesandele dekoreerimise viisi ja kasutab seda oma tööde valmistamisel, põhjendab oma valikuid • viimistleb lähtuvalt ülesandest metallesemeid, kasutades erinevaid viimistlusvõtteid

Teemad, alateemad	Tööriistade, materjalide, seadmete tutvustus Ohutu töötamine metallidega. Enamkasutatavate materjalide tutvustus. Lõikeõpetus: saagimine, lõikamine. Traaditööd: ketid, punumine traadist. Liited: joodiste tüübid, liimid. Plekitööd: kohrutamine, valtsimine, graveerimine, viilimine, lihvimine, mateerimine, oksüdeerimine.
sh iseseisev töö	Kogub ja esitleb etteantud ülesande alusel erinevatest infoallikatest teavet metallesemete valmistamisest ja kasutamise võimalustest (ÕV 1) Viimistleb valminud esemed etteantud ülesande alusel (ÕV5)
sh praktika	-
Õppemeetodid	Loeng, praktiline töö, materjali kogumine, proovitöö, joonistamine, joonestamine
Hindamine	Moodulit hinnatakse mitteeristavalt põhimõttel arvestatud („A“)
sh hindekriteeriumid	-
Hinnatavad ülesanded:	<ol style="list-style-type: none"> Koostab kavandi alusel tööjoonise, juhendi abil töötappide järjekorra, arvutab ülesande alusel materjali- ja ajakulu, valib materjalid ja töövahendid, valmistab saagimistehnikas tööjuhendi abil väikeeseme (näit: ripats, võtmehoidja) ÕV 2,3 Valmistab lähtuvalt ülesandest, näidiste põhjal kettide fragmente. Vormistab näidiste tahvli. ÕV 2,3,4 Koostab lähtuvalt ülesandest juhendi abil kohrutatud aksessuaari (näit: ripats, naast, pross) tööjoonise ja töötappide järjekorra, arvutab ülesande alusel materjali- ja ajakulu, valib tööjuhendi abil vajalikud materjalid ja töövahendid, valmistab tööjuhendi abil ripatsi. ÕV 2,3,4 Koostab lähtuvalt ülesandest juhendi abil mitmeetapilist jootmist nõudva ja dekoratiivtehnikaga kaunistatud aksessuaari (näit: pannal, pross, ripats) tööjoonise ja töötappide järjekorra, arvutab ülesande alusel materjali- ja ajakulu, valib tööjuhendi abil vajalikud materjalid ja töövahendid, valmistab tööjuhendi abil mitmeetapilist jootmist nõudva eseme. ÕV 2,3,4

	Tööde teostamisel hinnatakse: <ol style="list-style-type: none"> 1. Nõuetekohast töökoha ettevalmistamist. 2. Töö eesmärgist tulenevalt töövahendite ja materjali valimist. 3. Tööprotsessi õigsust, juhendite järgimist, tööde järjekorra planeerimist. 4. Tööohutuse järgimist ja kaitsevahendite kasutamist. 5. Materjali säästlikku kasutamist. 6. Valmis metalleseme viimistlust. 7. Töökoha korrastamist pärast töö lõpetamist.
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Kokkuvõttev hinne kujuneb, kui õpilane on omandanud mooduli õpiväljundid vähemalt lävendi tasemel, sooritanud kõik hindamisülesanded, sh iseseisva töö tulemusele arvestatud („A“)
sh hindamismeetodid	Näitus, demonstratsioon, analüüs
Õppematerjalid	"Metallitööd" Endel Rihvk, Mart Soobik, 2001 "Hudozestvennaja obrabotka metallov" I.V.Ljamin, 2007 "Materjalovedeniye i tehnologia hudozestvennoj obrabotki metallov" A.V.Flerov 1978 „Eesti rahvapärased ehted" Kaalu Kirme, 2002 "Bizuterija iz metalla" Dzoanna Gollberg, 2008

Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht (EKAP)				Õpetajad
		Tunde	Audit.	Pr. töö	Is. töö	
5	Savitöö põhialused	5				N.Andrejeva
		130	15	100	15	
Nõuded mooduli alustamiseks	puuduvad					

Mooduli eesmärk	Õpetusega taotletakse, et õpilane omandab teadmised ja oskuskused keraamika põhitehnoloogiatest, materjalide ja töövahendite valikust ning valmistab ja viimistleb erinevaid keraamikaesemeid
Õpiväljundid Õpilane:	Hindamiskriteeriumid
1. Omab ülevaadet peamistest keraamika põhitehnoloogiatest, teab erialast sõnavara, peamisi savitöö töövahendeid, abivahendeid ja materjale ning nende hooldamise ja hoiustamise tingimusi	<ul style="list-style-type: none"> • loetleb keraamika üldterminoloogia mõisteid, nimetab erinevaid materjale(savi tüüpe, angoobid, glasuurid), nende omadusi, töötlemist ja hooldamist. • kategoriseerib keraamika põhitööriistad, kirjeldab juhendi alusel iseseisvalt olulisemaid keraamika töövahendeid ja materjale, kasutades erialast sõnavara • nimetab keraamikatöökogas olevaid seadmeid ja töövahendeid, selgitab nende kasutusala • selgitab ülesande alusel erinevate keraamikamaterjalide hoiustamise tingimusi
2. Kavandab plaaditehnikas erinevaid esemeid, koostab tööplaani, rakendab plaaditehnikat esemete valmistamisel	<ul style="list-style-type: none"> • Valib vastavalt ülesandele sobivad töövahendid ja materjalid, • planeerib töö valmimise järjestuse • valmistab juhendi alusel esemeid plaaditehnikas , viimistleb nõuetekohaselt järgides tööprotsessi, säästlikku materjali kasutust ning ohutusnõudeid.
3. Kavandab ribatehnikas primitiivkeraamika esemeid, koostab tööplaani, rakendab ribatehnikat esemete valmistamisel	<ul style="list-style-type: none"> • Valib vastavalt ülesandele sobivad töövahendid ja materjalid, • planeerib töö valmimise järjestuse • valmistab juhendi alusel esemeid ribatehnikas , viimistleb nõuetekohaselt järgides tööprotsessi, säästlikku materjali kasutust ning ohutusnõudeid.

4.Tunneb modelleerimis- ja vormitehnikat nende kasutamise võimalusi	<ul style="list-style-type: none"> • Valib vastavalt ülesandele sobivad töövahendid ja materjalid, • planeerib töö valmimise järjestuse • modelleerib juhendi alusel erinevaid figuure, töötab lähtuvalt ülesandest vormitehnikas , viimistleb nõuetekohaselt järgides tööprotsessi, säästlikku materjali kasutust ning ohutusnõudeid.
5.Tunneb erinevaid keraamika kaunistamise tehnikad (reljeefsed kaunistused, templitehnika, graveerimine, pitsilinekeraamika, glasuuri ja angoobiga eseme katmine)	<ul style="list-style-type: none"> • Valib vastavalt ülesandele sobivad töövahendid ja materjalid, • planeerib töö valmimise järjestuse • dekoreerib lähtuvalt ülesandest savieset kasutades erinevaid kaunistusvõtteid (reljeefsed kaunistused, templitehnika, graveerimine, pitsiline keraamika, glasuuri ja angoobiga eseme katmine) korrastab pärast töö lõppu oma töökoha jälgides säästlikku materjali kasutust ning ohutusnõudeid
Teemad, alateemad	Üldterminoloogia keraamikast. Materjaopetus. Tehnikad ja käsitsi modelleerimine. Esemekonstruktsiooni dekooreerimine. Reljeefsed kaunistused. Modelleerimine
sh iseseisev töö	Koostab juhendi alusel kirjaliku keraamika sõnastiku
sh praktika	puudub
Õppemeetodid	Loeng. Õppevideod. Töövõtete demonstratsioon. Praktiline töö. Meetod lihtsama juurest keerulisema poole.
Hindamine	Moodulit hinnatakse mitmeeristavalt põhimõttel arvestatud („A“)
Hindamisülesanded	<ol style="list-style-type: none"> 1. Valmistab lähtuvalt ülesandest, etteantud kavandi põhjal plaaditehnikas eseme või figuuri (näit: tass, vaas, kuju). Koostab juhendi abil tööjoonise ja tööetappide järjekorra, arvutab materjali- ja ajakulu, valib tööjuhendi abil vajalikud materjalid ja töövahendid, kasutab erialast sõnavara 2. Valmistab lähtuvalt ülesandest, etteantud kavandi põhjal ribatehnikas eseme (näit: kaus, vaas, teekann). Koostab juhendi abil tööjoonise ja tööetappide järjekorra, arvutab materjali- ja ajakulu, valib tööjuhendi abil vajalikud materjalid ja töövahendid, kasutab erialast sõnavara

	<p>3. Valmistab lähtuvalt ülesandest, etteantud kavandi põhjal plaaditehnikas eseme, modelleerib erinevaid figuure ja dekoreerib (näit: dekoratiivaldrik, ehtekarp). Koostab juhendi abil tööjoonise ja tööetappide järjekorra, arvutab materjali- ja ajakulu, valib tööjuhendi abil vajalikud materjalid ja töövahendid, kasutab erialast sõnavara. .</p> <p>4. Valmistab lähtuvalt ülesandest, etteantud kavandi põhjal plaaditehnikas eseme ja kaunistab graveeringuga (näit: dekoratiivaldrik, ehtekarp, pannoo). Koostab juhendi abil tööjoonise ja tööetappide järjekorra, arvutab ülesande alusel materjali- ja ajakulu, valib tööjuhendi abil vajalikud materjalid ja töövahendid, kasutab erialast sõnavara</p> <p>5. Koostab lähtuvalt ülesandest juhendi abil dekoratiivtehnikaga kaunistatud aksessuaari (näit: kõrvarõngad, pross, külmkapi magnet) tööjoonise ja tööetappide järjekorra, arvutab materjali- ja ajakulu, valib tööjuhendi abil vajalikud materjalid ja töövahendid, kasutab erialast sõnavara.</p>
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Kokkuvõttev hinne kujuneb, kui õpilane on omandanud mooduli õpiväljundid vähemalt lävendi tasemel, sooritanud kõik hindamisülesanded, sh iseseisva töö tulemusele arvestatud („A“)
sh hindamise meetodid	Demonstratsioon, õppimapp kui valitud tööde esitus, praktiline töö, analüüs
Õppematerjalid	<p>Õpetaja konspekt, esitlused</p> <p>L. Rohlin. Eeesti keraamika ajast aega, Tallinn: Eesti Kunstiakadeemia, 2007</p> <p>L. Rohlin. Keraamika käsiraamat, Tallinn: Eesti Kunstiakadeemia, 2003</p> <p>http://et.wikipedia.org/wiki/Keraamika#Soovituslik_kirjandus</p>

Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht (EKAP)					Õpetajad
		Tunde	Audit.	Pr.töö	Praktika	Is. töö	
6	Infotehnoloogia	2,5					J.Prigodina
		65	22	32	0	11	
Nõuded mooduli alustamiseks	Puuduvad						

Mooduli eesmärk	Õpetusega taotletakse, et õpilane omandab teadmised ja oskused IKT vahendite asutamiseks informatsiooni hankimisel, töötlemisel, tööalasel suhtlemisel, asjaajamisel ja enesetäiendamisel eetika ja turvalisuse nõudeid arvestades
Õpiväljundid Õpilane:	Hindamiskriteeriumid
1) Kasutab IKT vahendeid informatsiooni hankimiseks, töötlemiseks.	<ul style="list-style-type: none"> • selgitab arvutikasutamise põhitõdesid, sellega kaasnevaid ohtusid; • kasutab teadlikult veebilehitsejat internetist vajalikku informatsiooni leidmiseks, orienteerub kooli kodulehel, siseveebis ja õppeinfosüsteemis; • kasutab e-posti, saadab meiliga lisandeid;
2) Kasutab erinevaid programme tööalaseks suhtlemiseks, asjaajamiseks ja enesetäiendamiseks	<ul style="list-style-type: none"> • loob kaustasüsteemi ja salvestab erinevaid faile; • koostab ja redigeerib erinevaid programme kasutades tekste ning töötleb pilte ,vormistab arvutil nõuetekohaseid kirjalikke töid ja esitab neid vajadusel veebipõhiselt; • koostab ja kujundab vastavalt ülesandele tabeleid erinevaid programme kasutades; • koostab vastavalt ülesandele esitluse esitlusprogrammi kasutades.
Teemad, alateemad	<ol style="list-style-type: none"> 1. Arvutikasutuse põhitõed, võimalikud ohud. 2. Kaustasüsteemi loomine, failide salvestamine. 3. Tekstide koostamine ja redigeerimine programmiga Word. 4. Piltide töötlemine (Word). 5. Veebilehitseja kasutamine informatsiooni leidmiseks Internetist (Tallinna Kopli Ametikooli koduleht ja siseveeb õppetööd reglementeeriva ja toetava dokumentatsiooni leidmiseks). 6. E-posti kasutamine, lisandite saatmine meiliga. 7. Tabelite koostamine ja kujundamine programmis Word ja Excel. 8. Esitluse koostamine programmiga PowerPoint. 9. Kirjalike tööde nõuetekohane vormistamine.
Praktiline töö nr. 1 Tekstitöötlus	<p>Õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Demonstreerib tekstitöötlusprogrammi lisavõimaluste kasutamist tekstidokumendi vormistamisel, vastavalt püstitatud raamnõuetele;

	<ul style="list-style-type: none"> • kasutab dokumendi täiendamisel või uue dokumendi loomisel erinevaid rakendusi - lisab failina etteantud pildi või lõikepildi, internetist otsitud pildi ning seadistab kujutise nii, et see sobiks dokumendiga (kohandab lähtuvalt juhendist või näidisest); • lisab graafilisi objekte – tekstile või lisatud pildile (seletavad märgid), uue joonise loomine ja vormindamine (täide, kontuur, efektid); lisab erisümboleid ja valemeid; • loob, täidab ja vormindab (äärisjooned, tausta, lahtrite suuruse, struktuuri jne) erinevaid etteantud tabelleid; • kirjutab erinevates keeltes.
<p>Praktiline töö nr. 2 Tabelarvutus</p>	<p>Õpilane</p> <ul style="list-style-type: none"> • demonstreerib tabelarvutus tarkvaraga püstitatud ülesande lahendamist - teostab erialaseid arvutusi; • koostab / täiendab lähtuvalt erialastest nõuetest etteantud joonise või skeemi, vormindab tabeli (erinevates variantides); • kannab tabelisse lähteandmed, võimalusel sissehitatud funktsioonide kasutamisega; • koostab valemid (lähtuvalt eriala nõuetest koos mõõtühikute teisendamisega) vajaliku vastuse ja visuaalse tulemuse saamiseks; • salvestab sisestatavad andmed erinevateks andmetüüpideks ning esitab need elektroonilises vormis; • teostab rahalisi arvutusi– kulumaterjalide maksumuse leidmine, rahaliste mõõtühikute teisendamine, protsendiarvutus, tulemuste visualiseerimine, loogiliste ja staatiliste funktsioonide kasutamine, tabeli täiendamine graafiliste elementidega.
<p>Iseseisev töö nr.1 Kirjalike tööde vormistamine</p>	<p>Õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vormistab etteantud teksti vastavalt kirjalike tööde vormistamise juhendile; • lisab vähemalt 2 teemakohast pilti; • saadab meili manusega, kasutades Microsofti või Google pilveteenust.
<p>Iseseisev töö nr.2 Elektrooniline esitlus</p>	<p>Õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • avab etteantud dokumendi, salvestab teise nimega/laiendiga ja/või teise kataloogi; • käivitab esitluse (nii algusest, kui ka jooksva slaidi pealt) , slaidi toel saab teemat arendada verbaalselt; • prindib erineval viisil olemasoleva esitluse välja; • kasutab erinevaid võimalusi esitluse ülevaate teostamiseks; • muudab slaidide järjekorda, kustutab mittevajaliku slaidi;

	<ul style="list-style-type: none"> • muudab slaidide informatiivset sisu (teksti); • muudab slaidide sisu vormindust (teksti fonti ja värvi); • lisab slide, muudab slide; • kasutab slaidide ülemineku efekte; • kasutab objektide ilmumisel/sulgemisel animatsioone; • täiendab dokumenti erinevate lisa vahenditega (diagramm, pilt, joonis, graafilised valemid, erisümbolid).
sh praktika	-
Õppemeetodid	Test, loeng, arutelu, praktiline töö, iseseisev töö, tagasiside
Hindamine	Moodulit hinnatakse mitteeristavalt põhimõttel arvestatud („A“)
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Kokkuvõttev hinne kujuneb, kui õpilane on omandanud mooduli õpiväljundid vähemalt lävendi tasemel, sooritanud kõik hindamisülesanded, sh iseseisva töö tulemusele arvestatud („A“)
sh hindamismeetodid	Praktiline töö, test, esitlus
Õppematerjalid	<p>Õpetaja õppematerjalid (tööd ja juhendid)</p> <p>Microsoft Word 2010. E-kursus Autor: Mario Metshein. www.metshein.com</p> <p>Microsoft Excel 2010. E-kursus Autor: Mario Metshein. www.metshein.com</p> <p>Excel 2010-2013 tavakasutajale. Käsiraamat Autor: Riina Reinumägi</p> <p>Tekstidokumendi loomine Word 2007-2010 abil. Käsiraamat Autor: Riina Reinumägi</p> <p>Esitluse loomine PowerPoint2007 abil. Käsiraamat Autor: Riina Reinumägi</p> <p>Excel 2007-2010 valemid ja funktsioonid käsiraamat + CD Autor: Riina Reinumägi</p>

Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht (EKAP)					Õpetajad
7	Fotograafia alused	2,5					Edyth Raamat
		Tunde	Teooria	Pr.töö	Praktika	Is. töö	

		65	12	44	0	9	
Nõuded mooduli alustamiseks	Läbitud on moodul Kavandamine ja kujutamine						
Mooduli eesmärk	Õpetusega taotletakse, et õpilane oskus käsitleb fotokaameraid, omandab fotograafia põhialused ning esmased praktilise pildistamise võtted.						
Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid						
1.Mõistab pildistamise põhialuseid, fotokaamerate funktsioone	<ul style="list-style-type: none"> • Selgitab fotograafia põhimõisteid • Seadistab fotokaamerat vastavalt tulemuse saavutamise eesmärgile • Mõistab erinevate lisatarvikute (välklamp, statiiv) kasutusfunktsioone 						
2.Omandab fotokomponeerimise võtted	<ul style="list-style-type: none"> • Kasutab erinevaid komponeerimise võtteid • Kirjeldab, põhjendab, analüüsib näidismaterjali põhjal foto kompositsiooni reegleid 						
3. Omandab valguse kasutamise võtted	<ul style="list-style-type: none"> • Kasutab loomulikku valgust vastavalt eesmärgile • Mõistab lisavalguse kasutamise funktsioone 						
4. Omandab Digitaalse fototötluse olulisemad võimalused	<ul style="list-style-type: none"> • Kasutab piltide korrigeerimise olulisemaid funktsioone: failide suuruse määramine, lõikamine, hele-tumeduse, värvide ning kontrasti seadmine, mustvalge foto • Fotode arhiveerimine • digitaalse fotode esitluse koostamine 						
Teemad, alateemad	Loovus ja oma ideede arendamine, mis annavad edasi parima visuaalset väljundi Pildistatava objekti materjal ning funktsioon ja fotograafiliselt apetiitne lõpptulem						
sh iseseisev töö	Jäädvustab toodete valmimise protsesside etappe ning lõpptulemuse						
sh praktika	-						
Õppemeetodid	Loeng, presentatsioon, praktiline töö, iseseisev töö, arutelu-analüüs						
Hindamine	Moodulit hinnatakse mitteeristavalt põhimõttel arvestatud („A“)						

Hindamisülesanded	<p>Õpilane: Seadistab juhendi alusel valguse ja fotografeerib, valib vastavalt ülesandele töövahendid, esitleb valmis tööd kasutades asjakohast sõnavara ning osaleb aktiivselt analüütilises arutelus Koostab portfoolio nii õpimapina kui ka digitaalselt, mis koosneb õpilase iseseisvalt valminud nõutud arv piltidest, mille puhul on kasutatud vastavaid parima lahendusega töövahendeid, kompositsiooni ning järeltöötlust</p> <p>Hinnatakse: Sihipärast ja tunnetatud kompositsiooni Värvi ja valguse käsitlust Üldlahenduse tervikkust Foto teravust Fotolugu ja stiilitunnetust</p>
sh hindekriteeriumid	-
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Kokkuvõttev hinne kujuneb, kui õpilane on omandanud mooduli õpiväljundid vähemalt lävendi tasemel, sooritanud kõik hindamisülesanded, sh iseseisva töö tulemusele arvestatud („A“)
sh hindamismeetodid	Esitlus, praktiline töö
Õppematerjalid	<p>Daniel Lezano Kompakt & digitaalkaamera käsiraamat 224 lk Egmont Estonia 2002 Michael Langford Fotograafia Sari “101 nõuannet” 72 lk Koolibri 2000 Aivar Pihelgas Praktiline fotograafia Varrak 2014 King, Julie Adair Digitaalne fotograafia vöihikutele Lausuja Kirjastus 2005</p>

Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht (EKAP)				Õpetajad
		Tunde	Audit.	Pr. töö	Ises. töö	
8	Allhanke teenuse osutamise alused	2,5				I.Pöld
		65	24	32	9	

Nõuded mooduli alustamiseks	Läbitud moodulid: Sissejuhatus kutseõppesse, Karjääriplaneerimine ja ettevõtluse alused
Mooduli eesmärk	Õpetusega taotletakse, et õpilane omandab teadmised ja oskused teenuse osutamiseks allhanke korras
Õpiväljundid Õpilane:	Hindamiskriteeriumid
1. omab ülevaadet allhanke olemusest, vajadusest, tingimustest ning teenuse osutamisest	<ul style="list-style-type: none"> • selgitab allhanke vajadust ettevõtjale • leiab iseseisvalt informatsiooni allhanke osalemise tingimusest kasutades selleks IT-tehnilisi teadmisi • selgitab teenuse osutamise vajadust ettevõttele
2. mõistab allhanke vajadust ettevõttele	<ul style="list-style-type: none"> • analüüsib iseseisvalt allhanke vajadust ettevõttele • arvestab iseseisvalt allhanke maksumuse • koostab juhendi alusel lihtsustatud allhanke
3. omab ülevaadet Eesti ettevõtlust ja kauplemist reguleerivatest õigusaktidest; ettevõtlusvormidest ja ettevõtluse põhimõisteid	<ul style="list-style-type: none"> • defineerib ettevõtluse erinevaid vorme ning põhimõisteid. • leiab iseseisvalt ettevõtlust reguleerivad õigusaktid • eristab ettevõtlusega seotud ja mitteseotud kulusid ning maksustamise aspekte, lähtudes kehtivatest õigus- ja normatiivaktidest • kirjeldab korrektset eesti keeles eesti maksusüsteemi ning maksumaksja õigusi ja kohustusi, lähtudes kehtivatest õigus- ja normatiivaktidest;
4. tunneb FIE-raamatupidamise aluseid ja seonduvat seadusandlust	<ul style="list-style-type: none"> • omab ülevaadet FIE-raamatupidamist reguleerivatest õigusaktidest; • mõistab raamatupidamise dokumentide vormistamise, süstematiseerimise ja arhiveerimise vajadust ja nõudeid; • kajastab majandussündmused käsitsi ja tabelarvutuses rakendades finantsarvestuse meetodeid; järgides seadusandlust ja kutse-eetikat ja peab tähtsaks eetilisi tõekspidamisi ja väärtusi

allhangete osutamiseks vajalike operatsioonide teostamisel – majandussündmuste kajastamisel.	<ul style="list-style-type: none"> • kasutab teabe leidmiseks arvutit
Teemad, alateemad	Allhanke olemus ning vajadus, kulude arvestus (tööjõukulud, materjalide kulud), kvaliteetse teenuse osutamine, ettevõtlust reguleerivad seadusaktid, ettevõtlusvormid, põhitõed ja –mõisted, FIE raamatupidamine ja seda reguleerivad õigusaktid.
sh iseseisev töö	Koondab materjalid õpimappi ja analüüsib neid
sh praktika	-
Õppemeetodid	interaktiivne loeng, rühmatöö, töölehed, harjutused (sh palgaarvestus), juhtumianalüüs, iseseisev töö,
Hindamine	Moodulit hinnatakse mitteeristavalt põhimõttel arvestatud („A“)
Hinnatavad ülesanded:	Teostab kompleksülesande (kirjalik test, praktiline töö), kus õpilane lahendab ülesanded, mis sisaldavad küsimusi hindamiskriteeriumites kirjeldatud teadmiste demonstreerimiseks
Hindekriteeriumid	-
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Kokkuvõttev hinne kujuneb, kui õpilane on omandanud mooduli õpiväljundid vähemalt lävendi tasemel, sooritanud kõik hindamisülesanded, sh iseseisva töö tulemusele arvestatud („A“)
sh hindamismeetodid	kompleksülesanne, mis hõlmab praktilist väljundit kogu mooduli jooksul omandatust ehk allhanke koostamine.
Õppematerjalid	Riigiteataja (www.riigiteataja.ee) A. Miettinen, J. Teder Ettevõtlus I, II, 2006 • E.Oders, Kuidas hakata ettevõtjaks, 2009

	<ul style="list-style-type: none"> • A.Kullerkupp, Äriplaneerimine. Kuidas jõuda õige otsuseni? ,2007 • M. Pramann Salu, Ettevõtluse alused, Ilo 2005 • A. Miettinen, J. Teder, L. Rikkinen Ettevõtlus II, Külim 2008 • A. Osterwalder, Y.Pigneur, Ärimudelite generatsioon, 2014 • TTÜ. EEK, TLÜ, Ettevõtlikkusest ettevõteteni, 2012 • Äriseadustik
--	---

Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht (EKAP)					Õpetajad
		Tunde	Audit.	Pr. töö	Praktika	Is. töö	
9	Joonestamise alused	2,5 EKAP					R.Roosileht
		65	24	30	0	11	
Nõuded mooduli alustamiseks	puuduvad						
Mooduli eesmärk	õpetusega taotletakse, et õppija omandab algteadmised jooniste koostamisest ja lugemisest, koostab lihtsamaid erialaseid tööjooniseid ja eskiise vajalikus mõõtkavas, mille järgi on võimalik valmistada lihtsamaid puidust käsitööesemeid						
Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid						
Õpilane: 1.seostab ja rakendab omandatud teadmisi ning oskusi üldjoonestamisega seotud ülesannete lahendamisel ja selgitamisel	<ul style="list-style-type: none"> • valib sobilikud joonestusvahendid ja- materjalid ning õiges formaadis paberi ülesande sooritamiseks vastavalt lähteülesandele ja selgitab valikut. • selgitab näidise põhjal kirjanurga ehk tiitelnurga sisu ja standardkirja koostamise põhimõtteid ning vajadust. • joonestab käsitsi õiges mõõtkavas lähteülesandes etteantud detaili õigeid joonte liike kasutades ning selgitab joonestamiseks valitud mõõtkava sobilikkust ja joonte valiku põhimõtteid. 						

<p>3.seostab ja rakendab omandatud teadmisi ning oskusi kujutava geomeetriaga seotud ülesannete lahendamisel ja selgitamisel</p>	<ul style="list-style-type: none"> • selgitab näidise põhjal kujutise saamise üldpõhimõtteid. • joonestab käsitsi kolmvaate kujutise, peale ülesande sooritamist selgitab valitud tehnikat ning protsessi käiku. • selgitab näidise põhjal väljatoodud elementide mõistet.
<p>4.seostab ja rakendab omandatud teadmisi ning oskusi eskiisi ja koostejoonise koostamisel ning tehnoloogiliste jooniste lugemisel.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • eristab ja selgitab näidise põhjal pindade lõikejooned. • joonestab käsitsi ja lahendab etteantud lähteülesande, kus on vaja ülesande sooritamisel rakendada teadmisi joonise mõõtmestamise põhireeglite, kujumärkide ja tähiste kohta, peale ülesande sooritamist selgitab ülesande lahendamise käiku. • selgitab etteantud joonisel keermete kujutamise ja leppelise tähistamise põhireegleid. • selgitab näidise põhjal eskiisi valmistamise etappe. • joonestab käsitsi ja lahendab etteantud lähteülesande, kus on vaja ülesande sooritamisel rakendada teadmisi koostejoonise koostamise põhietappide ja koostejoonise vormistamise kohta, peale ülesande sooritamist selgitab protsessi käiku. • selgitab etteantud tehnoloogilist joonist.
<p>Teemad, alateemad</p>	<p>1. Joonestustehnika 1.1. Joonestusvahendid ja -materjalid. 2. Jooniste vormistamine 2.1. Formaadid. Kirjanurk ehk tiitelnurk 2.2. Mõõtkava 2.3. Jooned ja joonte liigid 2.4. Standardkiri ehk normkiri 2.5. Lõikepindade viirutamine. 5. Projektsioonid 5.1. Ristprojektsioon 5.2. Kaldprojektsioon 5.3. Isomeetria 6. Aksonomeetria 6.1. Aksonomeetria mõiste ja liigid. Moondetegurid. 7. Kujutised</p>

	<p>7.1. Kujutiste saamise üldpõhimõtted</p> <p>7.2. Kujutiste näitlik projekteerimine kolmvaate peomaduse alusel</p> <p>7.3. Kujutiste liigid</p> <p>7.4. Põhilised vaated</p> <p>7.5. Lõiked</p> <p>7.6. Ristlõiked</p> <p>7.7. Väljatoodud element.</p> <p>8. Lihtsustused joonisel</p> <p>8.1. „Keelatud“ lõiked</p> <p>8.2. Katkestused</p> <p>8.6. Jaotusringjoonte kujutamine</p> <p>9. Joonise mõõtmestamine</p> <p>9.1. Üldjuhised</p> <p>9.2. Kujumärgid ja tähised.</p> <p>10. Keermed</p> <p>10.1. Keermete kujunemine ja leppeline tähistamine.</p> <p>11. Eskiis.</p> <p>12. Koostejoonis ja selle vormistamine.</p> <p>13. Tehnoloogiliste jooniste lugemine.</p>
sh iseseisev töö	valmistab ette suuliseks vastamiseks vastavalt hinnatavale ülesandele.
sh praktika	puudub
Õppemeetodid	loeng, vestlus, küsimused-vastused, näitlikud meetodid (demonstratsioon, illustratsioon, jooniste näitamine), praktilised meetodid (harjutused), õpilaste individuaalne töö tunnis
Hindamine	Moodulit hinnatakse mitteeristavalt põhimõttel arvestatud („A“)
Hinnatavad ülesanded:	<p>1. Selgitab suuliselt erialaga seotud joonise põhjal kirjanurga ehk tiitelnurga sisu ja standardkirjast arusaamist;</p> <p>2. Joonestab käsitsi lähteülesande alusel õiges mõõtkavas etteantud erialaga seotud detaili ja selgitab joonestamiseks valitud mõõtkava sobilikkust;</p> <p>Lahendab kirjalikult etteantud erialaga seotud lähteülesande, kasutades sobivaid joonte liike, selgitab ülesande lahendamiseks kasutatud joonte liikide vajalikkust;</p>

	<ol style="list-style-type: none"> 3. Joonestab käsitsi etteantud lähteülesande alusel kujundi lõike ja ristlõike ning väljatoodud elemendi, viirutab käsitsi vajalikud lõikepinnad ja peale ülesande lahendamist selgitab tööprotsessi ning saadud lahendust, vastab suuliselt küsimustele 4. Joonestab käsitsi lähteülesande alusel etteantud kujundi ristprojektsiooni, peale ülesande lahendamist selgitab tööprotsessi ning saadud lahendust; 5. Joonestab käsitsi lähteülesande alusel etteantud erialaga seotud kujundi aksonomeetria, peale ülesande lahendamist selgitab tööprotsessi ning saadud lahendust ja vastab suuliselt küsimustele, 6. Joonestab käsitsi etteantud lähteülesande alusel erialaga seotud detaili kolmvaate, peale ülesande lahendamist selgitab tööprotsessi ja saadud lahendust ning selgitab suuliselt kujutise saamise üldpõhimõtteid; 7. Lahendab kirjalikult etteantud lähteülesande, kus on vaja märkida erialasel tööjoonisel õiged mõõdud, kujumärgid ja tähised, selgitab ülesande lahenduse tööprotsessi ja saadud tulemust; 8. Joonestab käsitsi etteantud lähteülesande alusel vastavalt reeglitele koostejoonise, peale ülesande lahendamist selgitab tööprotsessi ja saadud lahendust ning vastab suuliselt küsimustele, mis puudutavad koostejoonise põhietappe ja koostejoonise vormistamist; 9. Joonestab käsitsi etteantud lähteülesande alusel õiges mõõtkavas erialaga seotud kujundi eskiisi, kus ta kasutab kõiki siiani omandatud teadmisi, peale ülesande lahendamist selgitab tööprotsessi ja saadud lahendust ning vastab suuliselt küsimustele, mis puudutavad eskiisi koostamist ja selle valmistamise etappe; 10. Selgitab suuliselt etteantud erialast tehnoloogilist joonist, kasutades selleks kogu mooduli raames omandatud teadmisi ja oskusi.
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Kokkuvõttev hinne kujuneb, kui õpilane on omandanud mooduli õpiväljundid vähemalt lävendi tasemel, sooritanud kõik hindamisülesanded, sh iseseisva töö tulemusele arvestatud („A“)
Hindekriteeriumid	-
sh hindamismeetodid	Praktiline töö, suuline esitlus
Õppematerjalid	<ol style="list-style-type: none"> 1. U. Asi „Tehniline joonestamine“, Tallinn, 2013 2. T. Hunt, H. Annuka, S. Letunovitš „Joonestamine“, õpilase raamat, Tallinn, 2011 3. https://joonestamine.wordpress.com/

Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht (EKAP)	Õpetajad
------------	-----------------	---------------------	----------

10	Üldkehaline ettevalmistus	2,5 EKAP					H. Kalas O. Lublin
		Tunde	Audit.	Pr. töö	Praktika	Is. töö	
		65	54	0	0	11	
Nõuded mooduli alustamiseks	puuduvad						
Mooduli eesmärk	Õpetusega taotletakse, et õpilane väärtustab terveid eluviise, kasutab regulaarset liikumist ja sportimist teadlikult oma tervise tugevdamiseks ja üldise töövõime parandamiseks.						
Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid						
<p>1. Omab adekvaatset enesehinnangut ning teadmisi, oskusi ja hoiakuid, mis toetavad tervikliku ja terviseteadliku inimese kujunemist.</p> <p>2. Tegeleb teadlikult ja võimetekohaselt enda üldkehalise arendamisega, kasutades selleks sobivaid vahendeid ning meetodeid.</p> <p>3. Arendab sportliku ühistegevuse (pallimängud, rahvaspordiüritused jne) kaudu meeskonnatöösust ja distsipliini.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Nimetab ja teab terviseriske ning võimalikke vigastusi, kirjeldades nende reageerimist ja ennetamise võimalusi. - Tegeleb teadlikult ja võimetekohaselt tervisespordiga, treenides sobiva koormusega ning sooritab treeningujärgselt taastumist soodustavaid harjutusi. - Järgib koostatud treeningkava ja hindab selle mõju. - Seab eesmärgid oma füüsilise vormi arendamiseks ja koostab juhendamisel sobiva treeningkava nende saavutamiseks, arvestades sealjuures kutsetöö spetsiifikast tulenevaid vajadusi. - Arendab lihastreeningul lihastoonust, jõudu ja vastupidavust, mis aitab paremini hakkama saada igapäevaste tööülesannetega, raskuste tõstmisel kasutab ergonoomiliselt õigeid asendeid ja sobivaid liigutusi. - Arendab sportliku ühistegevuse kaudu koordineerimist, reaktsiooni-, tunnetuslikku - ja otsusekiirust, õpib ka ennast kehtestama. - Sportmängud: korvpall, võrkpall ja jalgpall praktiline tegevus (harrastatavate sportmängude põhiliste mänguelementide ja tehnika täiustamine). Erinevate sportmängude harrastamine. - Mõistab ja selgitab kehakultuuri ja tervise ning teiselt poolt tervise ja töövõime vahelisi seoseid. - Arendab sportliku ühistegevuse kaudu kohanemus- ja empaatiavõimet, koostööoskust, eneseväljendusoskust 						

<p>4. Arendab kutsetöoks vajalikke tahteomadusi (kohanemisvõime, koostööoskus, väljendusoskus, jms).</p>	<p>ning distsipliini.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Mõistab kehalise aktiivsuse vajalikkust ning omab ideekaarti tervisespordi võimaluste kohta. - Oskab kasutada treeningu ülesehitamise erinevaid viise ja tunneb ohutusnõudeid.
<p>Teemad, alateemad</p>	<p>SISSEJUHATUS KEHALISE KASVATUSE AINESSE. Eesmärk; Nõudmised ja kohustused kehalise kasvatus tunnis; Kodukord; Hindamine; Hügieen tunnis ja tunni lõpetamine. KERGEJÕUSTIK. Ülevaade kergejõustiku ajaloost; Jooksu-, hüppe-, viske- ja tõukeharjutused; Sprindi ja vastupidavusjooksu treening. SPORTMÄNGUD. Korvpall – põrgatamine, söödud, visked, reeglid, mäng; Võrkpall – söödud, ründelöök, palling, reeglid, mäng; Jalgpall – tribling, söödud, löögid, reeglid, mäng; Saalihoki – söödud, visked, löögid, reeglid, mäng. TALISPORT. Suusatamine – vaba- ja klassikaline sõidustiil; varustus ja selle hooldamine, distantsi läbimine. VÕIMLEMINE. Rühi-, koordineerimis-, venitusharjutused; jooga- ja pilaatese harjutused. JÕUHARJUTUSED. Ringtreening üldise jõu arendamiseks; jõutreening jõusaalis, kaitseväge test. PARIMAD SPORTLIKUD TULEMUSED EESTIS JA MAAILMAS. RAHVASPORT. Kasulikkus ja võimalused; Ohutu ja tervislik sportimine.1.Elektrivõrk kodus</p>
<p>sh iseseisev töö</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Õpilane koostab teabeallikaid kasutades individuaalse toitumiskava, kus põhjendab tervisliku toitumise olulisust. 2. Õpilane koostab tunnis õpitu järgi individuaalse üldkehalise ettevalmistuse treeningkava, kus toob välja harjutuse nimetused, seeriad ja kordused.
<p>sh praktika</p>	<p>-</p>
<p>Õppemeetodid</p>	<p>Praktiline harjutamine, demonstratsioon, individuaalne töö ja arutelu.</p>
<p>Hindamine</p>	<p>Moodulit hinnatakse mitmeeristavalt põhimõttel arvestatud („A“)</p>
<p>Hindamisülesanded</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Selgitab kehalise aktiivsuse ning regulaarse liikumisharrastuse mõju tervisele ja töövõimele. 2. Sooritab täishoolt kaugushüppe ja flopptehnikat kasutades kõrgushüppe. 3. Sooritab paigalt ja hooga kuulitõuke. 4. Jookseb kiirjooksu ja pikamaajooksu stardikäsklustega. 5. Sooritab tundides õpitud sportmängude tehnikaelemente: läbimurded paigalt ja liikumiselt ning petted korvpallis. Mängib korvpalli reeglite järgi.

	<p>6. Sooritab tundides õpitud sportmängude tehnikaelemente; ülalt pallingu, ründelöögi ja nende vastuvõtu võrkpallis. Mängib võrkpalli reeglite järgi.</p> <p>7. Sooritab õpitud vaba- või vahendiga harjutuskombinatsiooni muusika saatel.</p> <p>8. Sooritab painduvuse testi.</p>
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Kokkuvõttev hinne kujuneb, kui õpilane on omandanud mooduli õpiväljundid vähemalt lävendi tasemel, sooritanud kõik hindamisülesanded, sh iseseisva töö tulemusele arvestatud („A“)
sh hindamismeetodid	Kirjalik individuaalne töö, praktiline demonstratsioon.
Õppematerjalid	<p>Harro, M. (2001) Laste ja noorukite kehalise aktiivsuse ning kehalise võimekuse mõõtmise käsiraamat. Tartu Ülikooli Kirjastus.</p> <p>Delavier, F. (2004) Jõu, ilu ja tervise anatoomia. Kirilille Kirjastuse.</p> <p>Puleo, J. Milroy, P. (2012) Jooksu anatoomia. Tallinna Ülikooli Kirjastus.</p> <p>Männik, G. (2008) Spordivigastused jalgpalli näitel. Huma Kirjastus.</p> <p>Jalak, R. (2011) Taastumine ja tervislik toitumine. Pegasus Kirjastus.</p> <p>Roosalu, M. (2006) Inimese anatoomia. Koolibri Kirjastus.</p> <p>Eenfeldt, A. (2013) Toidurevolutsioon. Tänapäeva Kirjastus.</p> <p>Jalak, R. (2007) Tervise treening. Tallinn: Medisport.</p> <p>http://www.nutridata.ee – toitumine ja sellega seonduv.</p> <p>http://www.eok.ee – olümpialiikumine ja sportlased.</p>

Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht (EKAP)				Õpetajad
11	Riigikaitseõpetus	2,5				V. Kuznetsov
		Tunde	Audit.	Pr.töö	Is töö	

		65	17	35	13
Nõuded mooduli alustamiseks	puuduvad				
Mooduli eesmärk	Riigikaitseõpetusega taotletakse, et õpilased saavad põhiseadusest lähtuvalt teadlikuks oma riigikaitsealastest kohustustest ja õigustest ning ettekujutuse kaitseväeteenistuse liikidest.				
Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid				
1) on Eesti Vabariigile lojaalne kodanik, järgib demokraatlikke väärtusi ning on vajaduse korral valmis Eestit kaitsma;	1) omab positiivset hoiakut ja valmidust vajaduse korral Eestit kaitsta ning kes tegutseb lähtuvalt õigusriigi põhimõtetest; 2) järgib demokraatlikke väärtusi ning on solidaarne ja vastutustundlik; 3) mõistab riigikaitse seotust erinevate ühiskonnaelu valdkondadega; 4) väärtustab kaitsevälase elukutset, kaitseväge ja vabatahtlikku tegevust Kaitseväes ning selle eriorganisatsioonides;				
2) tunneb sõjaajaloo, sh Eesti sõjaajaloo tähtsamaid sündmusi ja nende mõju ning tagajärgi ühiskonna arengule ja oma lähedastele;	1) teab sõjanduse arengu põhijooni ning oskab selgitada sõdade eripalgelist mõju ühiskonna arengule ja inimeste saatusele; seletab näidete kaudu, kuidas sõjapidamine ning sellesse suhtumine on ajaloo jooksul muutunud; 2) oskab nimetada Eesti ja Euroopa sõjaajaloo tähtsamaid sündmusi ning nende põhjusi maailma ajaloo kontekstis, analüüsib sõja tagajärgi ja mõju ning seoseid ühiskondlike protsessidega; 3) seletab ja kasutab kontekstis mõisteid <i>sõda</i> , <i>sõjaajalugu</i> , <i>sõjandus</i> , <i>sõjateadus</i> , <i>strateegia</i> , <i>taktika</i> , <i>palgasõdur</i> , <i>üldine sõjaväekohustus</i> , <i>ohvitser</i> ; 4) teab, kes olid ajaloolised isikud Michael Andreas Barclay de Tolly, Johan Laidoner, Aleksander Tõnisson, Julius Kuperjanov ja Johan Pitka, ning iseloomustab nende tegevust.				
3) teab ning analüüsib peamisi aktuaalseid rahvusvahelisi probleeme ja nende mõju Eesti ühiskonnale ning NATO kollektiivse kaitse põhimõtet	1) toob näiteid kriiside ja konfliktide põhjuste ning tunnuste kohta, analüüsib mõningate konfliktidega seotud arengut ning nende ärahoidmiseks või ohjamiseks kasutatavaid meetodeid; 2) eristab rahvusvahelise julgeolekukeskkonna erinevaid arenguetappe ja tunnuseid ning toob näiteid külma sõja aegse ja tänapäevase julgeolekukorralduse kohta; 3) tunneb koostööjulgeoleku üldisi põhimõtteid ning peamisi julgeolekuga tegelevaid organisatsioone (NATO, EL, ÜRO, OSCE);				

	4) seletab ja kasutab kontekstis mõisteid <i>kriis ja konflikt, sõda, julgeolekurisk, traditsiooniline ja asümmeetriline oht, küberjulgeolek, kollektiivne kaitse ja julgeolek, koostööjulgeolek, lubatud ja keelatud relvad, terrorism, totaalkaitse</i> .
4) leiab ja kasutab vajaduse korral riigikaitseesse puutuvat olulist infot, sh Eesti riigikaitse üldist korraldust reguleerivaid õigusakte;	1) teab enda võimalusi ja kohustusi riigi kaitsmisel; 2) teab Eesti riigikaitse eesmärki, üldist korraldust ja juhtimist, toetudes riigikaitse alusdokumentidele; 3) teab ning selgitab Eesti julgeoleku- ja kaitsepoliitika põhijooni rahvusvaheliste suhete ning Euroopa julgeoleku kontekstis; 4) teab Eesti peamisi julgeolekuriske ning teab ja kirjeldab erinevaid hädaolukordi; 5) kirjeldab NATO kujunemist, väärtusi, kollektiivse kaitse ja otsuste langetamise põhimõtteid; 6) näitab kaardil NATO laienemist ja liikmesriike; 7) seletab ning kasutab kontekstis mõisteid <i>NATO, kaitsevõime, julgeolekurisk, hädaolukord</i> .
5) teab kaitseväeteenistuse põhialuseid, sh on omandanud esmase ettekujutuse ajateenistusest ning Kaitseliidust ja selle eriorganisatsioonidest ning teab ja väärtustab kaitsevälase elukutset	1) oskab kasutada põhiseadust, rahuaja riigikaitse seadust, sõjaaja riigikaitse seadust, kaitseväge korralduse seadust ja Kaitseliidu seadust; 2) tunneb kaitseväge ja Kaitseliidu ülesehitust; 3) toob näiteid kaitseväge ja Kaitseliidu ülesannete kohta; 4) teab riigikaitstes vabatahtlikuna osalemise võimalusi; 5) tunneb ära kaitseväge vormiriietuse, auastmetunnused ja eraldusmärgid; 6) teab kaitseväge ja Kaitseliidu traditsioone ning sümboolikat; 7) seletab ja kasutab kontekstis mõisteid <i>lahingpaar, jagu, rühm, kompanii, pataljon, brigaad, kaitseringkond, väeliik, staap, ülem, staabiülem, kaitseväge juhataja</i> .
6) tunneb rivilise liikumise, relvaõppe, sh ohutuse põhialuseid, oskab käituda kriisiolukordades ja anda esmaabi;	1) teab rivikorra kujunemise ajalugu, kasutamise vajadust ja tähtsust; 2) oskab rivivõtteid ning teab käsklusi; 3) tegutseb organiseeritult jao ja rühma koosseisus; 4) seletab ja kasutab kontekstis mõisteid <i>rivi, viirg, kolonn, rivi laius, rivi sügavus, kahe-, kolme- või neljaviiruline rivi</i> . 5) teab, mis relvi ja relvasüsteeme Eesti kaitseväes kasutatakse; 6) tunneb ja järgib ohutusnõudeid tulirelva kasutamisel; käitub lasketiirus turvaliselt, teab ohutuid relva hooldamise põhimõtteid; 7) nimetab käsitulirelva (AK 4 või Galil AR näitel) põhiosad ja teab nende koostööd; 8) teab lasu sooritamist mõjutavaid tegureid; 9) võtab iseseisvalt laskeasendeid ning kasutab õiget päästmistehnikat; 6) seletab ja kasutab kontekstis mõisteid <i>automaatrelv, püstol, kaartulerehv, laskemoon, lask</i> .

	<p>10) hindab olukorda õnnetuse korral, teab abi kutsudes ja andes õiget tegutsemisjärjekorda ning oskab kasutada erinevaid kannatanu transportimise võtteid;</p> <p>11) väldib ohtusid ning kaitseb ennast ja abivajajaid võimalike ohtude eest;</p> <p>12) teab elupäästva ja jätkuva esmaabi võtteid ning oskab neid kasutada;</p> <p>13) tunneb võimalikke käepäraseid ja meditsiinilisi abivahendeid ning oskab neid kasutada; oskab anda esmaabi erakorraliste haiguste ja mürgistuste korral ning traumakannatanule.</p>
<p>7) orienteerub iseseisvalt maastikul kaardi ja kompassiga, arvestades keskkonnakaitse põhimõtteid ning norme;</p> <p>8) tegutseb meeskonna koosseisus kaaslas abistavalt ja toetavalt.</p>	<p>1) teab, mis topograafilisi kaarte ja mis eesmärgil Eesti kaitseväes kasutatakse;</p> <p>2) määrab paberkaardil kasutatavat mõõtkava ja teisendab seda maastikul sammupaaridesse; mõõdab pabeririba kasutades kaugusi ning hindab maastikul silma järgi erinevaid kaugusi; analüüsib topograafilise kaardi leppemärke ja iseloomustab kaardil kajastatud objekte; määrab objektidevahelisi ruumilisi seoseid;</p> <p>3) määrab kaardil malliga direktsiooninurga ja looduses maastikul kompassi järgi asimuudi ning kaitseväge kaardil UTMi koordinaadid;</p> <p>4) orienteerib maastikul kompassi järgi kaardi ning orienteerub kaardi ja kompassi järgi vähe- ja keskmiselt liigendatud maastikul mööda etteantud marsruuti; tunneb õist orienteerumist piiravaid tegureid;</p> <p>5) seletab ja kasutab kontekstis mõisteid <i>mõõtkava, kaardi leppemärgid, kaardi koordinaadid, direktsiooninurk, magnetiline asimuut, suunaparand, punkt-, joon- ja pindobjektid maastikul.</i></p> <p>6) teab ja kirjeldab riigikaitsetegevusega kaasnevat mõju keskkonnale;</p> <p>7) valmistab ette ja lõpetab väljaõppelaagri, vähendades väljaõppetegevuse mõju loodusele, sh hoides ära reostuse ja metsatulekahju;</p> <p>8) seletab ja kasutab kontekstis mõisteid <i>ettevaatuspõhimõte, väljaõppelaagri keskkond, tuleohutus, metsatulekahju, reostus, kahjustusala.</i></p>
<p>Teemad, alateemad</p>	<p>Sõjaajaloo mõiste ja sõjateoreetiline mõte</p> <p>Sõjanduse osa ühiskonna ajaloos.</p> <p>Eesti sõjaajalugu üldise sõjaajaloo kontekstis.</p> <p>Okupatsiooniarmee kohalolek.</p> <p>Eesti riigikaitse taastamine</p> <p>Rahvusvahelised kriisid ja konfliktid valitud näidete toel.</p> <p>Nüüdisaegsed rahvusvahelised konfliktid ja nende ohjamine.</p> <p>Relvakonfliktide ja sõdade tunnused.</p> <p>Eesti riigikaitse eesmärk</p>

Riigikaitse korraldus
Eesti julgeolekuriskid.
Erinevad hädaolukorrad ja valmisolek.
Eesti kaitsejõud.
Eesti kaitsevägi.
Väeliigid
Kaitseliit
Kaitsejõudude traditsioonid.
Kutsealusena arvele võtmine ja tegevteenistuskõlblikkuse määramine.
Ajapikendus ja ajateenistusse kutsumisest vabastamine.
Ajateenistusse kutsumine.
Asendusteenistusse kutsumine.
Ajateenistus
Kaitsevälase elukutse.
Teenistus reservis
Vaidluste lahendamine ja vastutus.
Rivikord.
Praktiline riviõpe
Üksiksõduri riviõpe.
Jagu koondrivis.
Rühma koosseis.
Topograafia sissejuhatus.
Kaartide kasutamine Eesti kaitseväes.
Kompass, magnetiline asimuut ja direktsiooninurk. Kaardi orienteerimine, maastikul orienteerumine, käsi-GPSi kasutamine.
Tegutsemine õnnetuse korral.
Elupäästev esmaabi.
Esmaabi vigastuste ja haigestumiste korral.
Riigikaitsetegevusega kaasnev mõju keskkonnale.
Väljaõppelaagri keskkonnakaitseline ettevalmistamine, rajamine ja lõpetamine. Tuleohutuse tagamine ja tegutsemine metsatulekahju korral.

sh iseseisev töö

Koostab essee sõjaajaloo teemal

	Milline mõju oli II MS sinu perekonnale Referaat Eesti välisoperatsioonides osalemise kohta
praktiline töö	Välilaagris osalemine
Õppemeetodid	paaris- ja rühmatöö, vestlus, diskussioon, väitlus, arutelu, seminar, projektöpe; skeemi, plaani, tabeli koostamine; praktilised ja uurimistööd; infootsing teabeallikatest ning infoanalüüs, referaadi, essee ja ettekande koostamine, retsenseerimine ja esitlemine IKT vahendeid kasutades; allikaanalüüs (dokument, tekst, statistika jms), töö erinevate e-riigi vahenditega (riigiportaal, e-teenused, teabepäring, õigusaktid internetis) ning kaardiga;
Hindamine	Moodulit hinnatakse mitmeeristavalt põhimõttel arvestatud („A“)
Hindamisülesanded	<p>Teoreetiliste kontakttundide peamiseks hindamismeetodiks on valikvastustega test. Testid viiakse läbi alljärgnevatel teemadel:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Sõjaajalugu, Eesti Vabadussõda; 2. Eesti riigikaitse korraldus, seadused ja õigusaktid; 3. Kriisid ja konfliktid, riigi julgeolek, julgeoleku tagamisega seotud rahvusvahelised organisatsioonid; 4. Kaitsevägi ja Kaitseliit, struktuur, ülesanded, juhtimine. <p>Praktilises osas tuleb sooritada (sooritusnõudeid täpsustatakse laagrikäsuga) vähemalt alljärgnevad tegevused:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Hommikuvõimlemine; 2. Rividrillid üksikult ja koondravis; 3. Majutustelgi püstitamine; 4. Sõdurivarustuse pakkimine; 5. Sõdurivarustuse kasutamine; 6. Orienteerumine kaardi ja kompassiga; 7. Automaatrelva lahtivõtmine ja kokkupanek; 8. Laskeharjutus automaatrelvast; 9. Isiklik hügieen välitingimustes; 10. Toidu valmistamine välitingimustes; 11. Osalemine majutuspaiga julgestuse tagamises (patrull);
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Kursuse hindamine on jagatud kahte ossa:

	<ol style="list-style-type: none"> 1. Teoreetiline (kontaktunnid õpperuumides) – hinnatakse nelja valikvastustega testi põhjal millest vähemalt kolm peavad olema läbitud positiivselt. Läbimise lävi on 60% ja kõrgem. Järeltesti on võimalik sooritada õppejõuga eraldi kokkuleppe alusel. 2. Praktiline (ekskursioonid, kõik tegevused välilaagri ajal) – praktilise osa läbimise eelduseks on teoreetilise osa positiivne sooritamine. Praktilise osa läbimiseks tuleb sooritada kõik välilaagris ettenähtud tegevused ja ülesanded, mida täpsustatakse eraldi laagrikäsuga. Praktilise osa järelsooritus ei ole ettenähtud. <p>Mooduli kokkuvõtva hinde kujunemiseks peavad olema positiivselt sooritatud teoreetiline ja praktiline osa. Tervisliku seisundi või muu mõjuva põhjuse olemasolul asendatakse praktiline osa referaadi või esseega</p>
Hindamismeetodid	<p>Hinnatakse nii teadmisi ja nende rakendamise oskust kui ka üldpädevuste saavutatust, sh õpioskusi suuliste vastuste (esituste), kirjalike ja/või praktiliste tööde ning praktiliste tegevuste alusel, arvestades õpilase teadmiste ja oskuste vastavust ainekavas taotletavatele õpitulemustele. Suulise arutluse kõrval on olulisel kohal kirjalikud tööd: testid, töökaardiga, statistika ja õigusaktide kasutamine ning analüüs, referaatide ja uurimistööde koostamine, arvamused kirjutamine, juhtumianalüüs. Nii teoreetilist kui ka praktilist kursust hinnates arvestatakse ainealaste teadmiste ja oskuste taset, aktiivsust osalemisel praktilises tegevuses ning vastutustunnet ja kaaslaste toetamist ühistevuses ja rühmatöös – kodanikuosalust.</p>
Õppematerjalid	<ol style="list-style-type: none"> 1. Riigikaitseõpik; 2. Kaitseministeeriumi riigikaitsealased väljaanded; 3. Kehtiv seadusandlus; 4. Õpetaja poolt jagatavad materjalid.